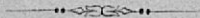

DJURENS SKYDD.

AF

HANNA ONGELIN.

HELSINGFORS,
1881.

Helsingfors,
J. C. Frenckell & Son, 1881.

Djurens skydd.

Vi anse djurskyddsfrågan såsom en af de viktigaste samhällsfrågor, emedan ett af de allraförsta villkor, för att ett samhälle med rätta skall kunna erkännas såsom hyfsadt och kristligt, är att det vaknat till insigt af sina pligter mot djuren, med samvetsgrannhet uppfyller dessa pligter, med allvar inplanterar dem hos det uppvexande släktet och med lagstadgad ordning mot lidande beskyddar djuret, menskans stumme, viljelöse, i hennes våld öfverlemnade broder och tjänare, som dock är utrustad med samma förmåga som hon själf att kroppsligen och kanhända till en viss grad äfven andligen erfara smärta och qval. — Ett samhälle, som med liknöjdhet betraktar djuren och dessas behandling, ej stiftar några lagar till deras skyddande och omsorgsfullt öfvervakar dessa lagars efterlefnad, kalla vi rått och barbariskt. — Just den obestriddliga sanningen att djuret har, åtminstone kroppsligen, förmåga att i lika hög grad som menskan lida smärta borde hos hvarje tänkande varelse, hvarje varelse utrustad med samvete och hjerta, väcka deltagande för kreaturen och insigten af den svåra synd menskan begår, då hon van-

vårdar eller plågar dem. Hvarje menska, som sjelf gör sig skyldig till detta brott eller bevittnar ett dylikt förfarande hos andra, borde genast tänka: huru skulle det smaka mig om jag behandlades på samma sätt som detta djur och vid en dylik jemförelse borde ovilkorligen deltagande för djuret och begär att frälsa och skydda detsamma uppstå i hvarje hjerta, såvida det ej är till den grad förstockadt i sjelfvisk råhet, att det med nedlåtande hänfullhet förmenar: jag är ju en menska. Icke kan jag stå i jemförelse med ett osjäligt djur. Men den, som tänker sålunda, är ej värd namnet menska, ty menskans första och ovilkorligaste kännetecken är förnuftet och förnuftet öfvertygar oss om djurets förmåga att lida liksom vi sjelfva och manar oss att hysa deltagande för detta lidande. Hård och samvetslös behandling af djuren eller likgiltighet för deras smärtor och behofver är derföre det säkraste kännetecknet på en i grunden rå och omenskelig varelse, huru bildad och upplyst han än till ytan kan vilja ge sig sken af att vara.

Man talar alltid om de „osjäliga” djuren. Det är ett gammalt stående uttryck, för hvars betydelse de flesta knappt gjort sig reda och såväl mer som mindre bildade personer blicka med ett medlidsamt leende ned på den som vågar påstå att djuren ej äro „osjäliga”. Att vara „osjälig” torde vara detsamma som att sakna själ. Men sakna djuren verkligen själ? Förstånd och minne utgöra ovedersägligen sjäsegenskaper och dessa båda besitta djuren, ofta i hög grad. Att förmå hysa tillgifvenhet, saknad, fruktan o. s. v. är ej möjligt för en varelse, som icke eger själ. På dessa känslor gifva djuren emellertid otaliga prof. Huru prisas ej t. ex. hundens och hästens klokhets och trohet och hvilket förvånande förstånd varseblir man ej ofta hos de allra missta djur t. ex. flugor, spindlar och dylika. Huru våga vi väl, med dessa dagligen och stundligen inför våra ögon upprepade bevis på djurets sjäslif, kalla det-

samma „osjäligt”? Alla dessa känslor och andliga förmögenheter, t. ex. hundens klokhet, som kan utvecklas ända derhän, att han uträttar ärender, den trogna tillgifvenhet som manar honom att sörja sig till döds på sin herres graf, den uttrycksfulla blicken i hans öga; kattens klokhet, som kan komma honom att förstå menskans språk och lyssna till hennes förbud och befallningar, den älskliga klokhet fåglarne i många afseenden utveckla, djurens förmåga att lära sig urskilja och lyssna till sina namn, — kunna väl alla dessa förmögenheter, så nära beslägtade med vårt eget sjäslif, blott vara en död naturkraft, en medvetslös drift hos ett sjäslöst föremål? Nej! De bevisa tvertom en andelig tillvaro hos djuret, om ock i lägre grad utvecklad än hos menskan, bevisa att det eger själ, hvilken sanning äfven den store kristne aposteln, trots hans tidehvarfs mörker och fördomar, utrustad med gudomlig klarsynhet, insett och uttalat då han säger: „Ty kreaturens högeliga åstundan väntar efter, att Guds barn skola uppenbaras. Efter kreaturen äro vanskligheten underkastade mot sin vilja, men för hans skull, som dem underkastat hafver, på en förhoppning. Ty kreaturen skola ock varda fria af förgänglighetens trældom, till Guds barns härliga frihet. Ty vi vete, att hvart och ett kreatur suckar och ängslas med oss, allt härtill”. Romarebrevet 8: 19, 20, 21, 22.

Många menskor, isynnerhet bland dem, som ifrigast förfäktat djurens „osjälighet”, tyckas dock stundom medgifva att de ega själ och det är då dessa menskor, när djuret i sitt oförstånd förorsakar dem någon skada eller förargelse, bestraffa det på samma sätt som om det vore en tänkande varelse, som med vett och vilja gjort illa. När det gäller att aga och straffa djuret, då anser man det utrustadt med samma tankelif och känslor som menskan. Då gäller dess „osjälighet” ej såsom en ursäkt för dess beteende. Nej! Då hör man talas om hästens elaka motvillighet att uppfylla sina skyldigheter, fastän

han nog har krafter dertill, kattens inpiskade falskhet o. s. v. Då ger man hunden stryk för det han ej visat samma lydnad och förstånd som en menska. — Men så är det ju med alla förfördelade och förtryckta varelser i verlden. När det gäller rättigheter och hyggligt bemötande, då äro de alltid oförmögna, ovärdiga och underordnade, men när det är fråga om skyldigheter och straff, då ställer man dem på samma ståndpunkt som de högsta och rikast utrustade väsenden.

På huru otaligt många sätt bedrifves ej opåtaladt, ja, oanmärkt, det rysvärdaste och skändligaste djurplågeri midt i bildade samhällen, ofta af personer, som visa den lifligaste känsla vid hvarje det ringaste missöde eller lidande, som drabbar dem sjelf eller andra menliga varelser. — Vi vilja ej tala om alla plågor den nyttiga, ädla hästen är underkastad, ända från den prydliga, välfödda och ystra kappspringaren till den skälfvande, utsvultna, utmattade trälen, arbetshästen, som lik en hopplös martyr står med sitt sorgset hängande hufvud i sin kalla vrå vid sin usla kost eller dignar under piskslängarne och all annan hjertslitande misshandel, då man söker tvinga honom att framsläpa lass, hvartill hans krafter äro otillräckliga, eller då man på många andra sätt, som komma håren att resa sig på ens hufvud, pinar och vanvårdar honom, låter honom arbeta haltande eller med öppna sår på kroppen, flår honom lefvande o. s. v. — derom vilja vi ej tala, ty samhället har ändtligen sentomsider uppvaknat till behjertande af detta beklagansvärda djurs, denne trogne, dyrbare tjenares alla lidanden och genom lagstiftning till förmån för hans skyddande sökt mildra dem, ehuru vi för vår del anse, att de åtgärder man dervid vidtagit äro alltför knapphändiga och att, trots lagens skydd, hästens behandling, isynnerhet på landsbygden, i det närmaste utmärker sig af samma ofog som i gamla tider. Upprörande skildringar i detta hänseende saknas ej i tidningarne. — Och huru mycken

misshandel bedrifves ej mot detta djur, som aldrig blir upptäckt eller bestraffad. — Men, som sagdt, samhällets uppmärksamhet är dock riktad åt detta håll, så att man med tiden kan hoppas allt flere förbättringar i hästens tillvaro. — Äfven i nötboskapens och svinens behandling har man, isynnerhet hvad slagtandet beträffar, sökt införa förbättringar och påyrka ett menskligare förfarande, men dessa förbättringar torde blott göra sig gällande i städerna. På landsbygden slagtar man nog fortfarande efter det gamla grymma sättet, utan att någonsin föreställa sig huru det skulle kännas, ifall man själf låg på slagtbänken. Och hvilken dålig, ovärdig behandling låter man ej i många andra afseenden vederfaras nötboskapen, dessa ädla djur, som göra menskan en så storartad nytta. Man håller dem instängda i trånga, mörka snuskiga fähus och närar dem med en föda ofta ej stort bättre än sopor och orenlighet. Det är sannt att fattigdomen gör det omöjligt för mången att förskaffa sin boskap bättre föda, men frisk luft, snygghet och öm omvårdnad kostar icke pengar. Dessa livsvillkor kan den fattigaste bereda sina husdjur. — Och hvilket upprörande djurplågeri tillåter man ej judarne att utöfva vid slagtandet af sin boskap, blott emedan ett slikt förfaringssätt är föreskrifvet i deras gamla lag, hvilken de likväl i många andra punkter nödgats rätta efter nutidens fordringar.

Men vi äro omgifna af mångahanda andra slags husdjur än de nu uppräknade. Låtom oss tänka på hundarne. Huru mycket stryk, köld, svält och vanvård måste ej dessa djur utstå! Hvilket deltagande hyser man för deras lidanden när de vid verkliga eller inbillade hundfarsoter af råa, omenskliga varelser, valda bland samhällets utskum, uppfångas med snaror, släpas längs gatorna, inpackas i lårar och föras till afrättsplatsen, der man föga heller går särdeles skonsamt tillväga. — Och kattorna sedan! dessa arma, utan all förnuftig orsak, med så mycken råhet, ovärdig bildade

samhällen, föraktade och förföljda djur. — Man stiftar visserligen djurskyddsföreningar och beifrar misshandel mot djuren, men vi ha med förvåning och missnöje iakttagit att dessa föreningar oftast tyckas betrakta endast hästen såsom ett djur värdt deras uppmärksamhet och beskydd. Detta är nog högst glädjande, ty, vi upprepa det ännu engång, hvad har ej detta ädla djur nödgats utstå till lön för all den omätliga tjänst det gjort menskan! — men ligger det väl förnuft och rättvisa uti att djurskyddsföreningarne försumma andra djur och undandraga dem sitt skydd, hvilka, om de än ej göra den praktiska nytta som hästen, likväl känna lidandet lika bittert som han. — Vi vilja återgå till kattorna och tillägga ytterligare några ord om dem, just emedan de kanhända mest af alla de oss närmast omgifvande djuren äro ett föremål för ringaktning och förföljelse. Hos jordens äldsta kulturfolk, egyptierna, ansågs katten helig liksom oxen. Detta var visserligen en hednisk vidskepelse eller afgudadyrkan, men som likväl bevisar att man ej hos detta djur måtte hafva funnit alla de fula och fränstötande fel, falskhet, trolöshet o. s. v., hvilka man numera påbördar honom. Och bland andra europeiska nationer betraktas katten ännu i denna dag såsom ett husdjur af åtminstone samma värde som hunden, hyllas som menskans sällskap, vårdas och födes väl. Det är endast hos oss nordbor, den betraktas som ett fullkomligt värdelöst oting, på hvilket man hetsar hundarne, i hvars plågande man tillochmed bland såkallade bildade personer finner en rå förlustelse, ett odjur, som man söker utrota, för hvars lidande man är fullkomligt likgiltig och hvarom djurskyddsföreningarne föga bekymra sig, om okynnet och grymheten än misshandlade honom huru skamlöst som helst. „Det är ju bara en katt!“ utbrister man med ett medlidsamt hänleende, då man råkar ut för någon, som antager sig det stackars biltoga djurets försvar. Och dock lider detta arma, missaktade djur under plågarens hand alldeles sam-

ma qual som t. ex. hästen och dess suckan öfver den förnuftiga menskans obarmhertighet stiger lika klart som det dyrbara, nyttiga husdjurets upp till skaparens öra. Huru ofta bedrifves ej det ofoget, att, då man en tid hyllat eller egt en hund, eller en katt, som man sedan af en eller annan orsak ledsnar vid, så, istället att på ett menskligt sätt döda detta djur, förjagar man det helt enkelt ur sitt hus eller för bort det till en aflägsen trakt och lemnar det att hemlöst och uthungradt löpa omkring.

En sak, hvarpå vi här särskildt måste fästa uppmärksamheten är den tanklösa likgiltighet man i allmänhet visar djurens *törst*. Man betänker sällan att hästen, som i sommarens hetta springer långa sträckor eller förrättar tunga körslor, att han försmäktar af törst. Samma försumlighet låter man ofta vederfaras alla andra husdjur, både nötboskap, får, svin, hundar och katter, ända till fjäderfäna.

Ja, huru behandlas oftast foglar och fiskar? Huru mången tupp eller höna har ej flaxat hufvudlös ur sina plågares händer? Huru mången dufva har ej med en af den okynnige pojken snara omsnärjd, efter långvariga smärtor förvissnad fot hoppat omkring? Huru många älskliga småfåglar ha ej förföljts och misshandlats af det hjertlösa okynnet och med blödande vingar långsamt borttynat i någon hemlig vrå i skog och mark. Och hvilket djurplågeri i stor skala bedrifves ej mot fångade och i bur inspärrade fåglar? Förutom det djurplågeri, som i och för sig ligger deri att beröfva dessa djur deras frihet och instänga dem i bur, ofta uti ett för dem fremmande och olämpligt klimat, så må vi besinna huru de under sin olyckliga fångenskap såväl i säljarens som köparens händer oftast ännu ytterligare pinas genom att hållas inspärrade i alltför trånga burar, der de knappast ha utrymme att vända sig, genom vanskötsel hvad städning, mat och dryck beträffar, för att ej nämna huru de ofta af tanklösheten utsättas för det starkaste solbadd eller den mest qväfvande tobaks-

rök. — Och hvilket vidsträckt, föga beaktadt djurplågeri bedrifves ej genom råhetens och okynnets obarmhertighet mot grodor och kräldjur, maskar och insekter, utan att man besinnar att hvart och ett dylikt litet obetydligt djur är ett skapelsens under, ett lif, som tändes och släckes, en varelse, som förmår njuta och lida, i förhållande till sin storlek och sina krafter, kanhända i lika hög grad som vi sjelfva eller de högre djuren. — Och fiskarne sedan! Hur vrida de sig ej, med af betsmanskroken genomborrade käkar på mångelskornas betsman! Tänk om de värda madamerna hängde der sjelfva i stället! Hur månede det skulle smaka? Och hur angenämt måste det ej vara att upphängas och lefvande flås, eller fjällas, uppskåras och beröfvas sina inelfvor? Om allt detta kunde ålen och alla andra fiskar förtälja oss. Och att lefvande kastas i kokande vatten, — kräftan och hummern veta huru det kännes. Men, skall man utbrista, dessa djur måste ju behandlas sålunda för att bli en välsmaklig föda för menskan. Det är deras bestämmelse. Vi svara härtill: vi fördömma och förfölja rofdjuret, ja, vår lilla oskyldiga huskatt, när den fångar en fågel och, vanligen utan att bereda den lika långa och svåra marter som dem vi nu uppräknat, slukar den som en läckerbit och vi, menskor, förnuftiga och upplysta varelser, vi martera på det samvetslösaste sätt millioner djur för att bereda oss en godbit att sluka. Denna godbit må vara aldrig så läcker, ett är dock sannerligen säkert och det är att bordsbönen med en dylik måltid är ett Kainsoffer, hvars rök aldrig stiger upp till alla gåfvors gifvare. — Och om vi tänka på jagten, dess nytta och nöje, huru mycket djurplågeri utfövas ej dervid? Vi säga ingenting derom när en skicklig skytt med sitt skott i ögonblicket utsläcker djurets lif. Vi tänka på de oräkneliga klåpare till skyttar, som skjuta miste, som såra en fågel, så att den, blödande och urståndsatt att flyga, under långsamt qual förtvinar till döds eller en hare, som med ett afskjutet

ben eller annat lyte gömmer sig undan sina plågares förföljelse för att lida smärtor, hvilka alls icke oroa den gladlynte söndagsjägaren, men som han, åtminstone för några ögonblick, borde känna. Och hvilket afskyvärdt djurplågeri utöfvas ej vid fångandet af djur medelst snara. — Vivisektionen, d. v. s. läkarens studier på lefvande sargade djur, vilja vi knappt vidröra i denna lilla uppsats, då detta slags studium torde vara af oändligt stor vikt för läkarekonsten och dess rön och då vi förlita oss uppå att herrar medicinare, hvilket vi ytterligare taga oss friheten att i vår enfald lägga dem på samvetet och hjertat, med den af deras menskliga och vetenskapliga bildning betingade största skonsamhet förfara mot de arma djur, hvilka, viljelöst och i menskans våld som djuret är, icke frivilligt öfverlemna sig, utan af den herrskande menskan utväljas till offer för att bereda lindring i hennes plågor. — Ej heller vilja vi inlåta oss i vidlyftigare uttalanden angående den behändiga åtgärd, som från det, hvar till naturen danat dem, förvandlar tusendetal djur till besynnerliga, ofrukt samma vidunder. Vi tala ej derom, emedan vi veta förvisso att vårt ord skulle fördunsta som en barnslig suck i rymden, ty det påstås ju att denna förvandling är alldeles nödvändig för att af dessa tusendetal djur bereda deras egare nytta och inkomst. Vi vilja endast lägga på dessa egares sinne den bedjande varningen att tillse det förvandlingen verkställas af skickliga personer, så att den försigår utan alltför stor smärta, ty vi ha ej rättighet att för vår timliga och sjelfviska fördels skull draga öfver vårt hufvud kreaturens suckan. Ett slag af djurplågeri, som äfven föga uppmärksammas, är kringförandet af björnar, apor och andra djur, ofta från varma fremmande klimat, som, med nedrig misshandel dresserade till utförande af hvarjehanda konster, förevisas af kringvandrande dagdrifvare. Tillochmed små fåglar har man sett misshandlas på detta sätt.

Det vore omöjligt att uppräknat alla de slag af djurplågeri, som bedrifves inom alla samhällsklasser, dels genom okunnighet och känslolöshet vid djurens vård, behandling och aflifvande, dels genom den råa tanklöshet, som ringaktar djurets känslor och den vidriga illvilja, som finner ett nöje i dess pinande. Hufvudsaken är att menskornas känsla uppväckes till deltagande för djuren, att de lära sig inse, att djuret har *samma förmåga* att känna smärta och lidande som menskan och att de lägsta, föraktade och förföljda djuren besitta denna förmåga i lika hög grad som de högre och ädlare. Ha denna känsla och denna insigt engång blifvit väckta hos menskan, så behöfves ej något uppräknande af hvarje slags djurplågeri och varning därför, utan hon skall med uppmärksamhet gifva akt på djurens lif och behandling och såsnart ett djurplågeri kommer i hennes åsyn eller till hennes kunskap, skall hon tänka: huru skulle jag känna det, om jag nu vore i detta djurs ställe? och sålunda taga sig sjelf tillvara för hvarje misshandlande af djuren samt förhindra och bestraffa det hos andra.

Man skall utan tvifvel beskylla oss för en alltför långt drifven pjunkig ömhet mot djuren, öfver hvilka menskan ju i alla fall, som det heter, fått herravälde, för att använda dem till sin nytta eller utrota dem, då de äro henne till skada. Vidare skall man förmena att menskan, som står så högt öfver djuret, äfven of-tast måste lida misshandel, nöd och många andra plågor och att det vid sådant förhållande är en öfverdrifven känslsamhet att fästa afseende vid djurens alla större och mindre lidanden. Vi svara blott: är det ej en bland den förnuftiga, den sedliga menskans första och dyraste pligter att söka så vidt i hennes förmåga står mildra och förekomma lidandet, hvarhelst detta än må före-komma bland kännande varelser? För att man ej är i stånd att utplåna allt lidande på jorden, bör man

derför med liknöjdhet gå förbi smärtan, der man har förmåga att lindra densamma? Bort det! Låtom oss taga ett exempel. Om en person ligger i en svår, obotlig sjukdom och en annan är behäftad med en åkomma, som kan botas, vore det ej då höjden af oförnuft att med likgiltighet gå förbi den senares lidande, utan att bistå honom, förmenande att detta tjänar till intet, då den förre i alla fall utstår så svåra plågor. Så vidunderlig en dylik slutsats än kan synas, så är det dock just den, som uttalas af de personer, hvilka på grund af allt det lidande menskorna i verlden i mångahanda afseenden äro underkastade, förmena att djurens plågor och dessas lindrande är en obetydlig småsak. Vi upprepa det ännu engång: att söka efter bästa förmåga lindra hvarje lidande, som kommer i hennes väg, är en bland menskans första och heligaste pligter, hon må sedan räcka sin hand till bistånd åt den nödställda medmiskan eller den plågade fogeln, insekten eller masken. Hvarje sådan kärleksgering är henne till välsignelse, genom den samvetets glada tillfredsställelse den skänker henne. Hvarje äfven den allraringaste varelse i naturen är en länk i det stora med Allmaktens vishet sammanfogade verldsalltet. Intet af dessa i våra ögon så obetydliga väsenden har varit för ringa för skaparen att dana och utrusta på det beundransvärdaste sätt, så att våra händers konstrikaste arbete ej skulle kunna täfla med det minsta af Guds skapade kreatur. Hvarje liten insekt är ett litet underverk för sig, fastän vår förmättna kortsynthet är blind därför och vi anse oss stå så högt i vår menskliga herrlighet och värde, att vi ej äro skyldige att akta och vårda de oss underordnade varelserna, fastän vi utgått ur skaparens hand och uppehållas af hans vishets lagar alldeles på samma sätt som det minsta kreatur. Huru små äro ej vi sjelfva i förhållande till det stora verldsalltet, med dess tallösa millioner verldar, ja, vida mindre än myran på marken är i bredd med

oss och med hvilken vis omsorg vårdar sig dock ej försynen om enhvar ibland oss.

Ett sällsamt sätt att utöfva djurskydd, som vi iakttagit äfven bland bildade personer och barn tillhörande bildade hem, är det att man beskyddar det ena djuret på bekostnad af det andra, utan att ett dylikt förfarande alls är af nöden påkalladt. T. ex. Man hyllar och beskyddar foglarna, på samma gång man oftast utöfver den mest hjertslitande grymhet mot katten, emedan till dennas naturdrifter hör att fånga och döda foglar. Ett dylikt sätt att skydda djuren tyckes temligen ensidigt och oförnuftigt. Föga heder och välsig-nelse bringar det åt den, som utöfvar det, likasom det hos honom bevisar föga förstånd och sann känsla, utan snarare ett tillgjordt hyllande af det ena djuret för dettas yttre täckhet och behag eller för att det är „modernt” att uppträda till dess försvar, och rå lik-nöjdhet för djurens verkliga lidande och skydd. Det är lika vettlöst att förfölja och plåga katten för foglarnes skull som om vi började hata och förgöra fogeln, som slukar den älskliga, skimrande fjäriln. Må vi skydda oss för skada och öfvervåld från djurens sida och dem sjelfva mot hvarandra samt, der sådant är af nöden, äfven uppoffra det ringare, värdelösare djuret till förmån för det nyttigare och dyrbarare, men der detta skyddande kan verkställas utan att det ena djuret behöfver uppoffras för det andras skull, der böra vi taga oss till vara för all *onödig* förföljelse mot djuren, ty en sådan är och förblir endast en skamfläck för hvarje upplyst menska.

Slutligen vilja vi uttala en erinran, en bön, som väl torde komma mången att betvifla det vi äro vid våra sinnens fulla bruk. Vår maning lyder: skonsamhet mot skade- och rofdjuren! Må man ej fatta vår mening så befängt, som att vi skulle vilja motsätta oss dessa djurs förföljande och utrotande. Nej! vi anse detta utrotande i högsta grad af nöden för

att skydda egendom, husdjur och menskor för skade- och vilddjurens angrepp och att utrotandet bör bedrivas med en långt större drift, klokhet och ihärdighet än hittills varit fallet. Men vi yrka endast på det allvarligaste, att denna förföljelse må utöfvas utan att bereda onödig plåga åt dessa djur, hvilka ej rå för sin olyckliga tillvaro, endast följa de begär och instinkter, som naturen hos dem nedlagt och som äro utrustade med fullkomligt samma förmåga att lida som de nyttiga och ombuldade djuren. Då man fångar den stackars lilla råttan eller mösset, hvartill tjänar det väl att med sinnrik grymhet inrätta råttfällan till en pinokammare, der djuret ofta i timmatal måste lida de värsta marter, innan döden omsider befriar det? Hvarför bränna ormen lefvande och stöta en eldbrand i vargens gap, hvarför bränna eller på annat sätt onödigtvis martera insekter och ohyra, då man är i tillfälle att döda dem på ett lättare sätt? Menskan bör ej förnedra sig att vid förföljandet af de i hennes ansvarslösa våld öfverlemnade skade- och rofdjaren utveckla samma grymhet som dessa arma djur utöfva. Må enhvar lägga på sitt hjerta som en mänsklig och kristlig pligt att vid det nödvändiga dödandet af vare sig ett slagtdjur eller ett skadedjur, tillse att aflifvandet verkställles på ett så plågofritt sätt som möjligt, ty må vi aldrig förgäta att äfven från den under onödiga plågor förblödande ulfvens arma vilddjurshjerta till skaparen uppstiger kreaturets suckan öfver den förnuftiga menskans grymhet.

Vi vilja avsluta denna lilla uppsats med en allvarlig maning till alla föräldrar, lärare och enhvar, som står i beröring med den uppvexande ungdomen att hos denna, medan hjertat ännu är mjukt och oförderfvadt, såsom en af menskans heligaste plikter inpräglade omvårdnaden om och barmhertigheten mot hvarje djur, från det högsta till det ringaste. Och våga vi tillika till de personers behjertande, som ha sig lagstiftningen och öfvervakandet af lagarnes efterlefnad ombetrodda, hemställa huruvida

det ej vore af nöden att straffbestämmelserna för djurplågeriet, som ju är en bland de lumpnaste förbrytelser, menskan kan tillåta sig, fastställdes något skarpare än nu är fallet och att vid beifrandet af brott mot djurskyddslagen intet försummande af vissa djurs rätt, såsom tyvärr är alltför vanligt, finge ega rum, utan att full rättvisa må, utan rangordning och åtskilnad, lika vederfaras alla dessa hjälplösa varelser, som endast äro hänvisade till menskans godtycke och samvetsgrannhet.
